

Lasten näönseulonta

Kaikki Lions-klubit ovat itsenäisiä yksiköitä. Tämä tarkoittaa, että jokainen Lions-klubi on itsenäisesti vastuussa omien tapahtumiensa järjestämisestä sekä paikallisten lakien ja säädösten noudattamisesta. Tämän suunnitteluoppaan tavoitteena on välittää suosituksia, eikä sen sisältöä tulisi pitää lainopillisina neuvoina tai parhaina käytänteinä. Tämän suunnitteluoppaan sisältämät aktiviteetit saattavat sopia omaan yhteisöönne – tai sitten eivät. Kaikkien lakien ja säädösten, turvallisuusohjeiden sekä parhaiden käytänteiden noudattamisen varmistamiseksi kannattaa keskustella jonkun paikallisen ammattilaisen kanssa.

Lasten näönseulonta

Tämä projektisuunnitteluopas auttaa klubianne järjestämään yhdestä päivästä kokonaiseen viikkoon kestävä lasten näönseulonnan. Seulonnan tavoitteena on löytää lapsia, joilla saattaa olla kattavaa näönhuollon ammattilaisten seurantaa ja hoitoa vaativia näköongelmia.

Käynnistämällä tämänkaltaisen projektin autatte järjestöämme saavuttamaan sokeiden tai näkövammaisten elämänlaadun parantamiseen tähtäävän strategisen vision.

Aloittakaa tapahtumanne suunnittelu.

Täyttäkää alla olevan kaavakkeen tyhjät kohdat määrittäläksenne tapahtumanne yksityiskohtaisesti.

Mitä saavutatte » Lapsille tarjotaan näönseulontaa; toiminnalla on tarkoitus löytää näköongelmaisia lapsia.	Kesto 1 päivä	Sijainti ☐ Ulkoilma-alue (esim. paikallinen puisto) ☐ Terveystieteiden tilat ☐ Koulu tai kurssikeskus ☐ Epämuodollinen (esim. uskonnolliseen perustuva) ☐ Liikuteltava näönseulontalaite ☐ Muut _____
	Suunnittelu-aika 2–4 kuukautta	
	Aloitus-/lopetuspäivät _____	

Suunnitellut osallistujat

Valitkaa tapahtumallenne kohdeyleisö.

Ihmiset, joita palvelemme: ☒ lapset ☒ nuoret ☐ aikuiset ☐ kaikki	Palveluita tarjoavat henkilöt: ☐ Koulutettu näönseuloja ☐ Paikallisen silmäklinikan henkilöstö ☐ Paikallisen silmäsaalan henkilöstö ☐ Paikallinen näönhuollon ammattilainen ☐ Sosiaalityöntekijä ☐ Muut vapaaehtoiset _____	Huomatkaa: Muistakaa kutsua koulun terveydenhoitaja, koulun yhteyshenkilö, rehtori tai uskonnollisen järjestön edustaja, jotta voitte luoda silmien terveyttä edistävän ja sokeutta ehkäisevän tukiyhteisön.
---	---	--

Määritellä projektillenne kaikki vaadittavat tehtävät.

Kaikkien projektien pitäisi sisältää seuraavat kolme tehtävää:

1. Päättäkää seulontamenetelmä, ja etsikää näönseulonnan ammattilaisia.

- » Seulontamenetelmän ja -laitteiston tulee noudattaa paikallisia kunnallisia tai valtakunnallisia säädöksiä.
- » Jos käytössä on jo hyväksyttyjä aktiivisia koulujen seulontaohjelmia, niitä tulee noudattaa.

Seulontamenetelmä/-laitteisto:

a. _____	c. _____
b. _____	d. _____

Seulonnan ammattilaiset

a. _____	c. _____
b. _____	d. _____

2. Valitkaa koulutusaineisto.

- » Ottakaa mukaan koulutusaineistoa sekä lapsille että heidän vanhemmilleen/hoitajilleen.
- » Aineisto tulisi saada joltain terveydenhuollon ammattilaiselta, paikalliselta silmäklinikalta tai paikallisesta silmäsairaalarasta.

Resurssit:

a. _____	c. _____
b. _____	d. _____

3. Päättäkää verkosto, jota ihmisille voi suositella.

- » Jos seulontatuloksista esitetään kysymyksiä, tulisi olla valmiiksi selvitettyä jokin terveydenhuoltopalvelu, jonne osallistujat voidaan ohjata.
- » Etsikää näönhuollon ammattilaisia tai virastoja, jotka voivat tarjota jatkoseurantapalveluita, ja selvittää, kuinka ammattilaispalveluiden maksut maksetaan.

Suosittelut:

a. _____	c. _____
b. _____	d. _____

Antakaa tapahtuman vapaaehtoisille roolit.

Asema/rooli	Nimi	Yhteystiedot	Huomautukset
Projektin vetäjä			Tämä henkilö voi olla Lion-/Leo-jäsen tai näönhuollon ammattilainen; hänellä tulisi olla perustietämystä lasten/nuorten näönseulonasta, ja hänen tulisi myös kyetä hoitamaan tapahtuman logistiikka ja vapaaehtoistoiminta
Näönhuollon ammattilainen			Suosittelavia yhteistyökumppaneita ovat esimerkiksi joku paikallinen näönhuoltopalveluiden tarjoaja sekä heikkonäköisyyden asiantuntija tai yhteisön silmäklinikka tai silmäsairaala
Vapaaehtoisjohtaja			Muistakaa ottaa mukaan sellaisia vapaaehtoisia, jotka voivat keskustella osallistujien kanssa klubin jäsenyydestä ja jotka voivat antaa vapaaehtoisille koulutusta lasten ja nuorten parissa työskentelystä
Markkinointijohtaja			
Tapahtuman valokuvaaja			Osallistujilta tulee saada allekirjoitetut kuvankäyttöluvat, mikäli heidän tapahtumassa otettuja valokuviaan aiotaan käyttää markkinointitarkoituksiin
Paikallisen pelastuslaitoksen ensihoitopalvelut			Tulee olla aina läsnä hätätilanteen varalta
Paikalliset yhteistyökumppanit Suositeltavia: Paikallinen näönhuollon ammattilainen, paikallinen silmäsairaala, sokeita ja näkövammaisia auttavat organisaatiot.			

► Kaikkien vapaaehtoisten tulisi olla mukana tapahtuman toiminnassa, ja heidän tulisi olla sitoutuneita hauskanpidon mahdollistavan ja lämminhenkisen ympäristön luomiseen osallistujille.

Varmistakaa, että aikuisten ja lasten suhde on asianmukainen ottaen huomioon valitun toiminnan.

Lion-jäsenten lukumäärä	
Leo-jäsenten lukumäärä	
Muiden lukumäärä	

Suosittelut vapaaehtoisten määrät*:

- » 0–4-vuotiaat: 1 vapaaehtoinen 4 lasta kohti
- » 4–8-vuotiaat: 1 vapaaehtoinen 6 lasta kohti
- » 9–12-vuotiaat: 1 vapaaehtoinen 8 lasta kohti
- » 12–18-vuotiaat: 1 vapaaehtoinen 10 lasta kohti

*Useilla paikallishallinnoilla on yhden lastenhoitotyöntekijän vastuulla olevien lasten määrää rajoittavia lakeja. Varmistatthän, että toiminta noudattaa paikallisia säännöksiä.

Organisoikaa projektinne saavutettavissa oleviin vaiheisiin.

Projektin vetäjä voi täyttää tämän lomakkeen ja seurata edistymistä.

Tila	Tehtävä	Määräaika	Tehtävän vastuuhenkilö	Vihjeitä
✗	Tiedottaa klubille			Järjestää kokoontuminen, jossa tiedotatte klubille tapahtumasta
	Laatkaa tapahtumalle nimi/otsikko			
	Muodostakaa suunnittelutoimikunta			Toimikunta, joka päättää kenelle toiminta kohdistetaan, hoitaa luennoitsijan sekä koulutusaineiston ja suunnittelee kaiken tapahtuman logistiikkaan liittyvän
	Etsikää tapahtumalle mahdollisia yhteistyökumppaneita			» paikallinen näönhuollon ammattilainen » paikallinen silmäsaaraala » sokeita tai näkövammaisia auttavat järjestöt
	Valmistelkaa alustava budjetti			
	Hakekaa rahoitusta (tarvittaessa)			
	Varmistakaa paikka, päivämäärä ja aika			» Nämä tulisi varmistaa vähintään kuukausi ennen tapahtumaa » Tätä toimintaa varten kannattaa miettiä maaseudulla olevia alueita. » Muistakaa valita sellainen paikka, johon mahtuu paljon tämän toiminnan kohteena olevia lapsia, vapaaehtoisia näönseuloja sekä laitteisto.
	Varmistakaa vakuutuksen kattavuus			Tarkistakaa asianmukaisilta viranomaisilta, tarvitaanko vakuutustodistusta tai lisävakuutusta Vastauksia kysymyksiin, jotka liittyvät kaikille Lions-klubeille tarjottavan yleisen vastuuvakuutuksen käytäntöön, löytyy ohjelmavakuutusten kirjasta osoitteesta http://lionsclubs.org/pib-en
	Varmistakaa tarpeellisten vapaaehtoisten ja terveydenhuollon ammattilaisten läsnäolo			
	Laatkaa markkinointisuunnitelma			Siihen voi sisältyä lehtisiä, digitaalista aineistoa yms.
	Viimeistellä tapahtuman logistiikka			» Muistakaa ottaa ennen tapahtumaa yhteyttä palveluntarjoajiin tai tapahtuman yhteistyökumppaneihin ja varmistaa, että he ovat valmistautuneita hoitamaan oman osuutensa tapahtumasta » Varmistakaa laitteiston oikeanlainen sijoittelu
	Sopikaa tapahtuman jälkeisestä kokouksesta, jossa voitte juhlistaa menestystä ja keskustella mahdollisista kehityskohdista			Käyttäkää arviointikysymyksiä keskusteluun projektistanne

Päätäkää projektinne budjetista.

_____ saa käyttää tätä taulukkoa tapahtuman rahoituksesta päätettäessä.

Kuvaus	Määrä	Kustannuserä	Kokonaiskustannukset	Lahjoitukset	Tulot	Tase
Koulutus						
Koulutusaineisto						
Laitteet ja tarvikkeet						
Seulontalaitteet						
Tilavuokra						
Jatkoseuranta						
Ammattilaisten palkkiot						
Markkinointi						
Muut						
Ammattilaisten palkkiot						
Vesi/ pikkunaposteltavat						

Arvioikaa projektinne menestystä.

Kutsukaa uudelleen koolle tapahtuman suunnittelutoimikunta juhlistamaan tuloksianne ja raportoimaan palveluistanne!

Menestyksen mittarit			
Arvioikaa projektianne			
Alle 18-vuotiaiden osallistujien lukumäärä		Vapaaehtoisten, ei-jäsenten lukumäärä	
Yli 18-vuotiaiden osallistujien lukumäärä		Palvelutunnit yhteensä	
Vapaaehtoisten Lion-jäsenten lukumäärä		Projektin suunnitteluun/rahoituksen hakemiseen käytettyjen tuntien kokonaismäärä	
Vapaaehtoisten Leo-jäsenten lukumäärä			
Pohtikaa projektianne			
1. Pystyttiinkö näönhuoltoon liittyvää valistusta sekä seulontapalveluita tarjoamaan oman yhteisönne näköongelmaisille lapsille ja nuorille?			
2. Pystyttiinkö näköongelmaisille lapsille ja nuorille järjestämään kattavia näönhuollon ammattilaisten tarjoamia jatkoseurantapalveluita ja hoitoa?			
3. Missä onnistuitte parhaiten?			
4. Mitkä olivat suurimmat haasteenne?			
5. Järjestäisittekö tämän tapahtuman uudelleen?			
6. Mitä muuttaisitte?			

Merkkejä lapsen mahdollisista näköongelmista

Lapsi ei välttämättä sano, että hänellä on näköongelmia, koska hän saattaa ajatella kaikkien näkevän samalla tavalla.

Miltä lapsesi silmät näyttävät?

- » Silmät eivät ole kohtisuorassa; toinen silmä vaikuttaa katsovan kiertoon tai ulospäin
- » Silmäluomet ovat punareunaiset, turvonneet tai niissä on kuivaa rähmää
- » Silmät ovat vetiset tai punaiset (tulehtuneet)

Miten lapsi toimii ja käyttäytyy?

- » Hieroo silmiään usein
- » Sulkee tai peittää toisen silmän
- » Kallistaa päätään tai kurottaa sitä eteenpäin
- » Lapsella on vaikeuksia lukea tai tehdä jotakin muuta lähinäköä vaativaa tai hän pitää esineitä lähellä silmiään nähdäkseen kunnolla
- » Räpyttelee normaalia useammin tai vaikuttaa kiukkuiselta, jos hän tekee jotakin lähinäköä vaativaa
- » Kohteet ovat sumeita tai epäselviä
- » Siristää silmiään tai rypistää kulmiaan

Mitä lapsi sanoo?

- » ”Silmä kutittaa”, ”silmiä kirvelee”, ”silmiä ärsyttää” tai ”en näe kunnolla”
- » Kun lapsi on tehnyt jotakin lähinäköä vaativaa, hän sanoo: ”minua huimaa”, ”päästä särkee” tai ”minulla on huono olo”
- » ”Kaikki näyttää sumealta” tai ”näen kaiken kahtena”
- » Muista, että lapsella saattaa silti olla näköongelma, vaikka hän ei valittaisikaan asiasta tai hänestä ei huomaa mitään erityistä.

Lähde: preventblindness.org